

Nr 54.

Af herr **Lindblad, Ernst**, om uppställandet av visst villkor för åtnjutande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden för nya eller omlagda allmänna vägar.

Vid byggande av statsjärnvägar har numera uppställts det villkoret, att landsting, kommuner eller enskilda utfästa sig bland annat att kostnadsfritt upplåta all mark, som erfordras vid banbyggnaden med därtill hörande avdikningar, vattenavlopp och parallellvägar, ävensom genom skogsmark en bredd av 15 meter å vardera sidan av banans mittelinje med all å den upplåtna marken växande skog samt tillika all mark för till följd av järnvägsbyggnaden erforderlig anläggning av nya eller omläggning av gamla, allmänna eller enskilda vägar och slutligen att svara för husflyttningar och uppstående olägenheter av vad slag de vara må, som kunna anses härflyta av det genom järnvägens anläggning orsakade intrång.

Vid 1913 års riksdag blev i frågan om anläggningen av en ny typ av allmänna vägar i de tre nordligaste länen av Riksdagen tillagd jämväl den bestämmelsen såsom *villkor* för erhållande av statsbidrag, att den för nyanläggningen erforderliga marken kostnadsfritt tillhandahålles.

Bestämmelserna hava tydligen tillkommit av det skälet att, då statsverket tillsläpper så stor anpart av anläggningskostnaderna, det måste anses tillbörligt att orten, som tillskyndas närmaste fördelen av kommunikationerna, skall tillsläppa åtminstone fri mark. Synpunkten är ovedersägligen riktig.

Vid innevarande riksdag föreslår Kungl. Maj:t att höja det nu utgående anslaget för omläggning av backiga vägar och anläggning av nya, allmänna vägar till 2 millioner kronor. Av den lämnade redogörelsen framgår tydligt, att icke heller detta anslag blir tillräckligt, ty de hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nu inneliggande förslagen gå upp till mer än 9 millioner kronor. Det kommer således ändå att åtgå minst $4\frac{1}{2}$

år, innan nya förslag, som alltjämt kunna väntas, bli tillgodosedda. Under sådana förhållanden vore det uppenbarligen ett sätt att befordra saken, att orten även i detta fall liksom beträffande vägar av annan typ lämnade marken gratis. Uppställes ett sådant villkor, så är intresset för väganläggningen i de flesta fall så stort, att markersättningsfrågan mycket lätt ordnar sig: ofta är det alternativa sträckningar, som föreslås, och tävlan dem emellan gör, att marktillsläppningen ställer sig helt naturlig; mångfaldiga exempel kunna anföras. Understundom kan den gamla vägen förläggas och jordägaren får den i utbyte, eller ock önskar man behålla den som enskild väg och utgör densamma även då en bestående förmån. Huru som helst är det uppenbarligen en obillighet mot andra orter, som kanske länge nog få dras med sina svåra vägar — då anslaget ej räcker till för dem — att kronan skall dyrt lösa mark, som erfordras för dylika förbättringar av huvudsakligen lokal betydelse.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att Riksdagen behagade besluta att för åtnjutande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden för nya eller omlagda, allmänna vägar må uppställas villkoret, att för väganläggningen erforderlig mark kostnadsfritt tillhandahålles av landsting, kommuner eller enskilda.

Stockholm den 23 januari 1914.

Ernst Lindblad.